

III

(Előkészítő jogi aktusok)

RÉGIÓK BIZOTTSÁGA

2007. OKTÓBER 10–11-I, 71. PLENÁRIS ÜLÉS

A Régiók Bizottsága véleménye – Energiacsomag

(2007/C 305/01)

A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA

- rámutat, hogy a helyi és regionális önkormányzatok döntő módon hozzájárulnak az európai kezdeményezések sikeréhez. Az európai jogszabályokat helyi és regionális szinten hajtják végre; a helyi illetékesek, valamint a polgárok feladata, hogy magatartásukkal valóban és fenntarthatóan befolyásolják az energiafogyasztást;
- úgy véli, hogy az energiapolitika és az éghajlatvédelmi politika szorosan összefügg egymással és összehangolandó, hiszen Európában a CO₂-kibocsátás 80 %-áért az energiatermelés felelős. Alapvető tehát, hogy az éghajlatvédelmi politika vonatkozásában javasolt intézkedések az energiapolitika területére is kihassanak – és fordítva. A környezet- és hatékonyságorientált energiapolitika mindig éghajlatvédelmi politika is egyben;
- támogatja az Európai Bizottságnak az adminisztratív akadályok, tisztességtelen hálózati hozzáférési feltételek (ilyen például a megújuló energiát szolgáltatók hátrányos megkülönböztetése), valamint a bonyolult eljárások haladéktalan felszámolása, illetve megszüntetése érdekében tett erőfeszítéseit;
- kéri az Európai Bizottságot, hogy megfelelő intézkedésekkel akadályozza meg a piaci koncentrációkat, és ösztönözze a piaci résztvevők sokféleségét;
- támogatja azt a célt, amely szerint az EU-ban az energiahatékonyság növelése révén 2020-ra az energia 20 %-át meg kell takarítani, jóllehet örömmel venné, ha ezt a célt kötelező érvénnyel rögzítenék;
- nyomatékosan utal arra, hogy az energiahatékonyságnak az európai energiapolitika alapkövét kellene képeznie, és a mérlegelések során mindig elsőrendű prioritásként kellene kezelni;
- kétségbe vonja, hogy a szénmegkötés és -tárolás (*Carbon capture and storage*, CCS) technológiai hosszú távú megoldásnak tekinthetők, mivel erőteljesen csökkentik az adott létesítmény határfokát, és a jelenlegiek szerint gazdaságilag nem különösen hatékonyak. Átmenetileg azonban a CCS-stratégia globális összefüggésben valóban megoldást jelenthet.

Referenciaszövegek

A Bizottság közleménye az Európai Tanácsnak és az Európai Parlamentnek – *Európai energiapolitika*

COM(2007) 1 final

A Bizottság közleménye a Tanácsnak és az Európai Parlamentnek – *A földgáz és a villamos energia belső piacának jövőbeni lehetőségeiről*

COM(2006) 841 final

A Bizottság közleménye a Tanácsnak és az Európai Parlamentnek: *Fenntartható energiatermelés fosszilis tüzelőanyagokból: a csaknem kibocsátásmentes szénalapú energiatermelés megvalósítása 2020-ig*

COM(2006) 843 final

A Bizottság közleménye a Tanácsnak és az Európai Parlamentnek – *Jelentés a bioüzemanyagok terén elért haladásról – Jelentés a bioüzemanyagoknak és más megújuló üzemanyagoknak az Európai Unió tagállamaiban történő használata terén elért haladásról*

COM(2006) 845 final

A Bizottság közleménye a Tanácsnak és az Európai Parlamentnek – *Elsőbbségi összekapcsolási terv*

COM(2006) 846 final

A Bizottság közleménye a Tanácsnak, az Európai Parlamentnek, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának – *Egy európai stratégiai energiatechnológiai terv felé*

COM(2006) 847 final

A Bizottság közleménye a Tanácsnak és az Európai Parlamentnek – *Megújulóenergia-útterv – Megújuló energiák a XXI. században: egy fenntarthatóbb jövő építése*

COM(2006) 848 final

A Bizottság közleménye a Tanácsnak és az Európai Parlamentnek – *A zöld könyv nyomán követési cselekvései – Jelentés a megújuló energia terén történt előrehaladásról*

COM(2006) 849 final

Előadó: Bernd VÖGERLE, Gerasdorf bei Wien polgármestere (AT/PES)

Politikai ajánlások**A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA****Bevezetés**

1. kiemeli az energia jelentőségét, hiszen az energia a modern élet fontos pillére. Ezért az ellátási zavarok és nehézségek messzemenő következményekkel és jelentős gazdasági kárral járnak. Következésképpen a helyi és regionális önkormányzatok is nagy jelentőséget tulajdonítanak a közös európai energiapolitikának és célkitűzéseinek: az ellátás biztonságának, a fenntarthatóságnak és a versenyképességnek. E célok eléréséhez kiegyensúlyozott energiaszerkezetre van szükség;

2. rámutat, hogy a helyi és regionális önkormányzatok döntő módon hozzájárulnak az európai kezdeményezések sikeréhez. Az európai jogszabályokat helyi és regionális szinten hajtják végre; a helyi illetékesek, valamint a polgárok feladata, hogy magatartásukkal valóban és fenntarthatóan befolyásolják az energiaszerkezetet;

3. ezért kéri az illetékes európai intézményeket, különösen az Európai Bizottságot, hogy az „Energiasomag” tényleges megva-

lósítása során megfelelően vegyék figyelembe a helyi és regionális önkormányzatok mértékadó szerepét az európai energiapolitikában;

4. úgy véli, hogy az energiapolitika és az éghajlatvédelmi politika szorosan összefügg egymással és összehangolandó, hiszen Európában a CO₂-kibocsátás 80 %-áért az energiatermelés felelős. Alapvető tehát, hogy az éghajlatvédelmi politika vonatkozásában javasolt intézkedések az energiapolitika területére is kihassanak – és fordítva. A környezet- és hatékonyság-orientált energiapolitika mindig éghajlatvédelmi politika is egyben;

5. rámutat, hogy a tudatos fogyasztó döntő szerepet játszik az európai célok megvalósításában. Ezért a fogyasztókat mindig a mérlegelések középpontjába kell állítani. Utal továbbá arra, hogy a szociális szempontból leghátrányosabb helyzetű néprétegeket minden energiaár-emelés különösen súlyosan érint. Az állami támogatásokat ezért a fenntarthatóság és a következetes éghajlatvédelmi politika érdekében tisztán pénzügyi segély helyett energiahatékonysági és figyelemfelkeltő intézkedésekbe kellene beruházni;

Belső piac

6. felhívja a figyelmet arra, hogy nem minden tagállamban teljesültek a liberalizált villamosenergia- és gázpiaccal szemben támasztott elvárások, nevezetesen az árcsökkenés és az energia-ellátó vállalatok monopolhelyzetének megszűnése. Ráadásul, mivel véleménye szerint túlságosan keveset ruháztak be erőművekbe és hálózatokba, különösen a megújuló és helyi energia-készletekbe és hálózatokba, veszélybe került az ellátás biztonsága. Ha a helyzet továbbra is a jelenlegihez hasonlóan alakul, a jövőben fennakadások várhatók az ellátásban;

7. ezért kéri, hogy az Európai Bizottság tegyen ösztönző lépéseket annak érdekében, hogy a termelők és hálózatüzemeltetők ismét (a liberalizáció előtti időkhez hasonlóan) ruházzanak be a termelőlétesítmények és a hálózati infrastruktúra fejlesztésébe. Az ebbe az irányba történő elmozdulás egyik lehetséges útja a helyi és regionális energiatermelési tervek kidolgozása lehet, amelyek a helyi és a regionális szint hozzájárulásain alapulnak;

8. támogatja az Európai Bizottságnak az adminisztratív akadályok, tisztességtelen hálózati hozzáférési feltételek (ilyen például a megújuló energiát szolgáltatók hátrányos megkülönböztetése), valamint a bonyolult eljárások haladéktalan felszámolása, illetve megszüntetése érdekében tett erőfeszítéseit;

9. a szétválasztás (*unbundling*) mellett foglal állást, melyhez egy szigorú szabályozó által támogatott társasági jogi elkülönítés elegendőnek tekinthető;

10. kéri az Európai Bizottságot, hogy megfelelő intézkedésekkel akadályozza meg a piaci koncentrációkat, és ösztönözze a piaci résztvevők (például a városi közművek) sokféleségét;

11. úgy véli, hogy a transznacionális hálózatok megerősödése révén javulnak a helyi és regionális szint (például energiabeszerezésre irányuló) cselekvési lehetőségei;

12. elutasítja új igazgatási struktúrák, mint például egy európai „energiaszabályozó hatóság” létrehozását, mivel a nemzeti szabályozó hatóságok önmagukban is képesek az Európai Bizottság által javasolt és az Európai Tanács által megerősített célkitűzések elérésére;

13. az Európai Bizottságot a kibocsátáskereskedelem mechanizmusának olyan módon történő kialakítására kéri, hogy a kiosztási terv keretében minden erőmű csak annyi kibocsátási egységet kapjon, amennyi egy kapcsolt energiatermelő gáz- és gőzturbinás hőerőműben megfelel a tervezett hő- és villamosenergia-mennyiség előállítás igényének. Ez egyértelműen támogatná a villamosenergia-termelés energiahatékonyságának fokozására irányuló célkitűzést;

Energiahatékonyság

14. támogatja azt a célt, amely szerint az EU-ban az energiahatékonyság növelése révén 2020-ra az energia 20 %-át meg kell takarítani, jóllehet örömmel venné, ha ezt a célt kötelező érvényre rögzítenék;

15. nyomatékosan utal arra, hogy az energiahatékonyságnak az európai energiapolitika alapkövét kellene képeznie, és a mérlegelések során mindig elsőrendű prioritásként kellene kezelni;

16. kéri az illetékes európai intézményeket, mindenekelőtt az Európai Bizottságot, hogy gondoskodjanak megfelelő keretfeltételekről többek között a következő területeken:

- kis fogyasztású járművek,
- a (háztartási) készülékek szigorú normarendszere és jobb címkézése (elsősorban például a készenléti funkció kikapcsolhatósága),
- minél alacsonyabb léptékű teljes energiafogyasztás, illetve új építményeknél a „passzív ház” normái,
- közbeszerzési szerződések esetén a külső költségek internalizálása a termékek és szolgáltatások egész életciklusára, illetve láncára kiterjedő következetes költségszámítással,
- EBB-kölcsönök a helyi és regionális önkormányzatok energiahatékonysági programjai számára,
- energiahatékonysági támogatások a csoportmentesítési rendelet keretében;

17. kiemeli, hogy regionális és helyi szinten számos intézkedés megvalósul és hozzájárul az európai kezdeményezés sikeréhez:

- regionális fejlesztés az energiapolitikai szempontok figyelembevételével,
- programok az energiahatékonyság támogatására (például épület-helyreállítás, elavult világítási rendszerek felújítása, háztartási gépek lecserélése),
- a megújuló energiaforrásokat támogató programok,
- az épületek energiateljesítményéről szóló irányelven túllépő építési normák meghatározása,
- területfejlesztés,
- a közlekedés kialakítása (helyi tömegközlekedési kínálat, kerékpárutak),
- parkolóterület-kezelés a városi gépjárműforgalom csökkentésére, illetve pl. a közös járműhasználat (carpooling) és a környezetbarátabb autók támogatása érdekében,
- energiagazdálkodási tanácsadás vállalkozások részére,
- PR-tevékenység, kampányok, figyelemfelkeltés (például tényyszerű felvilágosítás arról, hogy miként lehet energiát megtakarítani a háztartásban, a járműhasználat során stb.),
- példamutatás (energiatakarékosság az állami szektorban) és a saját munkatársak képzése,
- közbeszerzési eljárások alkalmazása az áruk és szolgáltatások energiahatékonyságának növelésére;

18. kéri, hogy – például az „Intelligens energia – Európa” program keretében – több uniós forrást biztosítsanak a bevált gyakorlatok regionális és helyi szintű cseréjére;

19. felszólítja az Európai Bizottságot, hogy az energiahatékonyságra vonatkozó célt összességében határozza meg (azaz a gazdaság egésze energiaigényének tekintetében). Ez a tagállamok és a régiók számára megadná azt a rugalmasságot, hogy szélesebb körű intézkedéseket alkalmazhatnak a célkitűzések elérésére, beleértve a (regionális) gazdaság ipari struktúrájának és apparátusának energiafogyasztására szolgáló intézkedéseket is;

Megújuló energiaforrások

20. támogatja azt a kötelező célt, melynek értelmében 2020-ra a teljes energiafelhasználás 20 %-át megújuló energiaforrásokból kell fedezni;

21. kiemeli a helyi energiaforrások társadalmi-gazdasági jelentőségét, valamint az energiaellátás biztonsága és az energiaátvitel hatékonysága szempontjából való fontosságát, és felhívja a figyelmet arra, hogy a megújuló energiaforrások támogatásának az adott földrajzi, éghajlati és gazdasági feltételekhez kell igazodnia, és ezzel összefüggésben hangsúlyozza, hogy a helyi és regionális önkormányzatok szerepe kulcsfontosságú a helyi megújuló energiaforrások biztosításában;

22. támogatja a megújuló energiával kapcsolatos célok meghatározását a hő- és hűtési szektor bevonásával, melynek során kiemelt hangsúlyt kell fektetni a villamosenergia-termelés és a hőtermelés/hűtés összekapcsolására;

23. megjegyzi, hogy a fenntarthatóságot minden intézkedés esetében előtérbe kell állítani. Azok az országok, amelyek idejekorán bizalmat szavaztak a biomasszának mint energiaforrásnak, már most ezzel fedezik energiaszükségletük jelentős részét. Gyakran felmerül azonban a probléma, hogy a szükségletet már nem lehet kizárólag regionálisan (elsősorban fa formájában) rendelkezésre álló energiával fedezni, és a bioüzemanyagokat nagy távolságról kell a rendeltetési helyre szállítani. Amennyiben ez az eset áll fenn, az alternatív megoldás egyértelműen kevésbé fenntartható. Figyelembe kell ugyanakkor venni a kisebb energiafelhasználással járó szállítási lehetőségeket;

24. azt a nézetet képviseli, hogy az olyan tagállamoknak, amelyek kevesebb megújuló energiával kapcsolatos lehetőséggel rendelkeznek, lehetőséget kell biztosítani arra, hogy megújuló energiára vonatkozó célkitűzéseiket kereskedelemmel ériék el, vagy egy EU-szintű zöldenergia-tanúsítvány rendszerén belül, vagy a többi, nagyobb megújulóenergia-tartalékkal rendelkező országgal való kétoldalú szerződéseken keresztül. A cél a megújuló energiával kapcsolatosan megállapított célkitűzések eléréséből fakadó összköltség csökkentése;

25. kéri az Európai Bizottságot és a tagállamokat, hogy a megújuló energiák támogatását célzó nemzeti cselekvési tervek kidolgozásakor irányozzák elő a helyi és regionális önkormányzatok kötelező meghallgatását;

Bioüzemanyagok

26. támogatja azt a kötelező célt, amelynek értelmében 2020-ra az EU teljes üzemanyag-fogyasztásának 10 %-át bioüzemanyagokkal kell kielégíteni, feltéve, hogy a termelés fenntartható lesz;

27. hangsúlyozza, mennyire fontos lesz az energiaforrások és a biomasszafajták sokfélesége;

28. különös súlyt fektet arra, hogy az éghajlat-politikát nemzetközi összefüggésben szemléljék, és a különböző bioüzemanyagokat – környezeti és éghajlati hatásukból kiindulva – olyan életciklus-perspektíva keretében támogassák, amely figyelembe veszi a termelési gyakorlatot, a szállítást és a hasonló szempontokat. A hatékony, önálló európai termelés támogatása mellett szerepet játszhat az EU-n kívüli országokból való behozatal is. A bioüzemanyagok terén a környezetbarát és energiahatékonny termelési gyakorlatot kell támogatni, függetlenül a bioüzemanyag és a feldolgozott növények fajtájától;

29. felhívja a figyelmet arra, hogy a bioüzemanyagok harmadik országokban történő termelésének támogatása ellentmond az energiaágazat importfüggőségének csökkentésére irányuló céloknak és új függőségeket eredményez, ezért kiemeli, hogy az EU-n kívüli országokból való behozatal alárendelt jelentőségű kell, hogy legyen. Az import esetében – az egyes bioüzemanyagok életciklus-perspektívájának keretében – figyelemmel kell lenni a fenntarthatóság és az energiahatékonyság szempontjaira;

30. kiemeli a bioüzemanyagok fenntartható módon történő termelésének fontosságát a biodiverzitás csökkenésének elkerülése érdekében. El kell kerülni, hogy energianövényekből álló nagy kiterjedésű „monokultúrák” (egyféle növényi kultúra nagyobb területre kiterjedő koncentrációja) túlzottan megzavarják a helyi ökoszisztémát;

31. hangsúlyozza, hogy a bioenergia-alapanyagok behozatalakor figyelembe kell venni egyfajta fenntarthatósági kódexet. A kereskedelmi partnerekkel szemben támasztott megfelelő követelmények révén az EU hozzájárulhatna a környezetbarát és társadalmilag igazságos gazdasági koncepciók támogatásához, amelyek által elkerülhető lenne a jelentős élőhelyek elvesztése. Haladéktalanul el kellene indítani a nemzetközi vitafolyamatot és a megfelelő szabályozási keret kidolgozását;

Szénelapú energiatermelés

32. kétségbe vonja, hogy a szénmegkötés és -tárolás (*Carbon capture and storage, CCS*) technológiái hosszú távú megoldásnak tekinthetők, mivel erőteljesen csökkentik az adott létesítmény hatásfokát, és a jelenlegiek szerint gazdaságilag nem különösen hatékonyak. Átmenetileg azonban a CCS-stratégia globális összefüggésben valóban megoldást jelenthet;

33. nagyobb erővel kell folytatni a CCS-technológiára irányuló kutatást és fejlesztést;

34. kéri, hogy az új szénerőművek engedélyezésekor a CCS technológiát vegyék figyelembe, amint az kereskedelmi forgalomba kerül;

Energiatechnológia

35. megállapítja, hogy az energiatechnológiai ágazat jelenlegi erőfeszítései nem elegendőek. Ezenkívül nagyon lassú a rendszer, így az új technológiák megvalósulása gyakran évtizedeket vesz igénybe;

36. kéri a kutatási, technológiai és demonstrációs keretprogramban, valamint az *Intelligens energia – Európa* programban az energiatechnológiára szánt eszközök további bővítését. Éppen az új technológiák helyi és regionális szintű bemutatása járul hozzá az emberek tudatosításához, valamint a munkaerő megfelelő szakképzettségi szintjének emeléséhez. A kutatási és fejlesztési támogatás mind a kisebb magánkereskedelmi szereplők, mind pedig az állami szereplők számára hozzáférhető kell, hogy legyen;

37. megjegyzi, hogy a leghaladóbb technológiák fejlesztése az exportlehetőségek alapját is megteremti. Ez esélyt nyújthat számos új munkahely létrehozására;

Nemzetközi együttműködés

38. úgy véli, hogy rövid és hosszú távon csak egy széleskörű és átfogó, határokon átnyúló együttműködés, valamint fenntartható környezetet, energiatakarékosságot és nagyobb energiahatékonyságot célzó energiapolitikai és éghajlatvédelmi megegyezések vezethetnek sikerre és válhatnak a mostani és az elkövetkező – az EU-n belül és kívül élő – generációk hasznára;

39. kéri, hogy a harmadik országok technikai támogatása semmiképpen se az EU-ban elavult vagy betiltott termékek és termelési módok pénzért történő vagy ingyenes exportját jelentse. Figyelni kell arra, hogy az ilyen kritériumokat minden (uniós, tagállami, regionális, helyi) szinten és minden intézmény esetében (még az EBB esetében is) tartsák be;

Társadalmi vetület

40. kéri, hogy az Európai Bizottság még többet tegyen annak érdekében, hogy az EU-ban a legjobb nemzetközi energiatakaré-

kossági tapasztalatokat hasznosítsák, és hogy – az EU határain túl is – terjesszék az európai kezdeményezéseket, az EU erőfeszítéseit, valamint a bevált gyakorlatokat;

41. megjegyzi, hogy a helyi és regionális önkormányzatok csak néhány területen és igen korlátozottan képesek befolyásolni az energia árszerkezetét. Esélyek ott adódnak, ahol sok saját energiaforrást lehet hasznosítani, és ezek költségszempontból állják a versenyt a liberalizált piacon megjelenő egyéb energia-alapanyagokkal szemben. Ezen túlmenően érdemes megpróbálni figyelemfelkeltő intézkedésekkel rávezetni a polgárokat arra, hogy átvállalják a megújuló energiák hasznosítása miatt keletkező magasabb költségeket. Kérdéses a folytonos segélyek (energia-költség-támogatás, fűtési költségtámogatás) helyénvalósága, mivel általában nem vezetnek a fogyasztói magatartás változásához. Az RB inkább olyan energiahatékonysági intézkedések támogatása mellett foglal állást, melyek költségmegtakarításhoz, egyben az életminőség javulásához is vezetnek. E támogatás keretében lehetővé kellene tenni az energiafelhasználók számára, hogy hozzáférjenek az energiafogyasztásukkal kapcsolatos információkhoz (intelligens mérőberendezések), valamint a helyi és regionális önkormányzatok számára, hogy hozzáférjenek a terület energiafogyasztásával kapcsolatos információkhoz, ezáltal az energiahatékonysági támogatások és intézkedések célzottabbak lehetnének, és elkerülhető lenne, hogy túl nagy súlyként nehezedjenek a lakosság korlátozott jövedelemmel rendelkező részére (a tüzelőanyag költségeihez kapcsolódó nehéz anyagi helyzet);

42. aggodalommal figyeli, milyen hatásokat vált ki az energia-alapanyagok iránti megnövekedett kereslet, amely igen komoly élelmiszer-áremelkedésekhez vezet. Ezért szükségesnek tűnik az energiapiac és a bioenergia-alapanyagok iránti várható kereslet alapos áttekintése különösen annak érdekében, hogy egészen a kisrégiók szintjéig felmérhetők legyenek az élelmiszer-piacra gyakorolt hatások.

Kelt Brüsszelben, 2007. október 10-én.

a Régiók Bizottsága

elnöke

Michel DELEBARRE